

Dronning Dagmar

En mini-opera over en folkevise Af Arne Dich

Dronning Dagmar, bøhmisk prinsesse, blev gift i 1205 med Valdemar Sejr. Hun beskrives som en meget afholdt dronning, god mod fangerne og de fattige. Hun dør 1212, ifølge visen i Ribe, men Valdemar befinder sig i Skanderborg. Han bliver hentet af Dagmars dreng, og kongen rider sit rasende ridt ned gennem Jylland, men kommer for sent. Dagmar prøver på sit dødsleje at overtale Valdemar til at gifte sig med Kirsten, men forgæves. Hun blev stedt til hvile i Valdemarernes gravkirke, Sct. Bendts kirke i Ringsted.

Den danske folkevise blev først bevaret ved mundtlig overlevering som fx eventyr, sagn og myter. Den stammer oprindeligt fra Frankrig og kom til Danmark i slutningen af det 12. århundrede. De fleste folkeviser er fra 1500 tallet og blev brugt som underholdning. I perioden 1550-1700 blev viserne nedskrevet i poesibøger af adelsdamer, blandt disse bøger er "hjertebogen". I 1591 skriver Anders Sørensen Vedel folkeviser ned i sin "Hundredevisebog".

1. Dronning Dagmar ligger udi Ribe syg,
til Ringsted lader hun sig vente;
alle de fruer, i Danmark er,
dem lader hun til sig hente.

Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

2. "I henter mig fire, I henter mig fem,
I henter mig af de vise!
I henter mig hid den liden Kirsten,
Hr. Karls søster af Rise!"

3. »Kan du læse og kan du skrive,
og kan du løse min pine,
da skal du slide rød skarlagen
og ride grågangere mine."

4. »Kunne jeg læse og kunne jeg skrive,
jeg gjorde det alt så gerne;
det vil jeg for sanden sige:
eders pine er hårder' end jærne."

5. Så tog hun sankt Mari bog,
hun læste alt det, hun kunne;
og blad hun vendte så sørgelig,
så såre hendes øjne de runde.

6. De ledte hende ud, de ledte hende ind,
det blev jo længer og værre:
»Imedens det kan ej bedre vorde,
I sender bud efter min herre!"

7. Det var den liden smådreng,
han lod ikke længe lide,
han rykte sadel af bjælken ned,
lagde den på Ørs hin hvide.

8. Kongen han stander på højenloftsbro,
og ser han ud så vide:
»Og hisset ser jeg en liden smådreng,
så sørgelig mon han kvide.

9. Hisset ser jeg en liden smådreng,
så sørgelig mon han trå,
det råde Gud Fader i Himmerig,
alt hvor Dagmar hun må!"

10. Ind kom liden smådreng,
og stedes han for bord:
»Vil I noget med Dagmar tale,
I vide hende snarlig ord!«

11. Kongen slog det tavlebord sammen,
at alle de terninge sjunge.
»Forbyde det Gud i Himmerig,
at Dagmar skulle dø så unge!«

12. Der han red af Skanderborg,
da fulgte ham hundred svende;
der han kom til Ribe,
da red han mand alene.

13. Der var ynke i fruerstue,
der alle de fruer græde;
dronning Dagmar død' i liden Kirstens arm:
der kongen red op ad stræde.

14. Kongen ind ad døren tren,
han så den ligbåre stande:
»Herre Gud Fader i Himmerig
da bedre mig denne vånde!

15. Jeg beder eder, fruer og møer
og så I gode terner:
I beder en bøn alt for mig!
jeg taler med Dagmar så gerne.«

16. Dronning Dagmar rejser sig af båren op,
hendes øjne var blodige røde:
»O ve, o ve, min ædelig herre!
hvi gjorde I mig den møde?

17. Den første bøn, jeg eder beder,
den vider I mig så gerne:
alle fredløse mænd, dem giver
I fred og alle fanger af jærne!

18. Den anden bøn, jeg eder beder,
den er eder selv til somme:
I lover ikke Bengerd efter mig!
hun er så besk en blomme.

19. Den tredje bøn, jeg eder beder,
den vider I mig så gerne:
lader I Knud, min yngste søn,
konning i Danmark være!

20. Nu er det tid, jeg farer herfra,
jeg må ikke længer dvæle,
Himmerigs klokker de ringer for mig,
Mig længes de fromme sjæle.«
Udi Ringsted hviler dronning Dagmar.

Musikken tager udgangspunkt i folkemelodien, men benytter sig af mange forskellige stilistiske virkemidler og er skrevet for 2 sopranoer, obo, guitar og 5 strygere, til de dygtige MGK-elever på Århus Musikskole.

Arne Dich er docent på Det jyske Musikkonservatorium, underviser i arrangement, sammenspil, klaver og IT. Medstifter af Almen Musikpædagoguddannelsen (AM). Har skrevet musik bl.a. til harmoniorkester og blæsere, og ikke mindst udgivet talrige sammenspils-arrangementer. Senest udgivet CD-en "Molbohistorier sat i Musik" sammen med Jesper Klein og DJM's blæsere. Læs mere på:

www.dichmusik.dk
www.molbohistorier.net